

OLAF w 2020 r.: powstrzymanie oszustw, bezpieczeństwo Europejczyków

Jednym z typowych działań Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) w 2020 r. były ważne czynności mające na celu zapewnienie obywatelom UE bezpieczeństwa przed podrobionym lub niespełniającym norm sprzętem medycznym związanym z pandemią koronawirusa. Dostosowując swoje metody pracy do wyzwań związanych z lockdownem i ograniczeniami podróży, OLAF kontynuował dochodzenia w celu ochrony budżetu UE przed złożonymi oszustwami, podrabianiem, przemytem, korupcją i konfliktami interesów. Sfinalizowano ponad 200 dochodzeń i zalecono odzyskanie środków w wysokości ponad 293 mln euro, a OLAF nadal dba o to, by pieniądze UE były wydawane w należyty sposób i zgodnie z przeznaczeniem – z korzyścią dla wszystkich.

Odnosząc się do publikacji rocznego sprawozdania OLAF za 2020 r., dyrektor generalny OLAF Ville Itälä powiedział: *2020 r. był wyjątkowym rokiem na wiele sposobów, ale dochodzenia OLAF ujawniły wzorce zмовy, konfliktu interesów, manipulacji ofertami, prania pieniędzy itd., z którymi mamy do czynienia co roku - świadczy to o tym, że potencjalni oszuści nie zostali przez pandemię powstrzymani. Nowe możliwości nadużyć finansowych związane z wirusem - w szczególności lukratywny rynek produktów podrobionych lub niespełniających norm, takich jak maski twarzowe lub środki do dezynfekcji rąk - przyniosły w 2020 r. dla OLAF-u nowe wyzwania. Jestem niezmiernie dumny, że moi koledzy z OLAF-u udowodnili, że stawiają tym wyzwaniom czoła, wykazując odporność, kreatywność i elastyczność, aby kontynuować pracę w jak najbardziej normalnym trybie, zapewniając europejskim obywatelom bezpieczeństwo, pomimo wszystkich wyzwań związanych z pandemią.*

Działalność dochodzeniowa OLAF-u w 2020 r.:

- OLAF **sfinalizował 230 dochodzeń** i **wydał 375 zaleceń** skierowanych do odpowiednich organów krajowych i unijnych
- zalecił **odzyskanie 293,4 mln euro** do budżetu UE
- po przeprowadzeniu przez ekspertów OLAF-u **1 098 wstępnych analiz**, OLAF wszczął **290 nowych dochodzeń**.

Tendencje w zakresie dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych

Jak wynika ze sprawozdania rocznego, oprócz podrobionych towarów medycznych i środków ochrony osobistej związanych z pandemią COVID-19, śledczy OLAF-u wykryli szereg innych tendencji w zakresie oszustw w 2020 r. Obejmują one:

- konflikty interesów i zmovę między beneficjentami a wykonawcami, w szczególności w dziedzinie zamówień publicznych

- fałszywe lub zawyżone faktury, korupcję i konflikty interesów dotyczące finansowania rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, często związane z praniem pieniędzy
- nadużycia finansowe związane z finansowaniem badań naukowych;
- przemyt papierosów i tytoniu
- nadużycia finansowe mające wpływ na środowisko i różnorodność biologiczną

Próby nadużyć finansowych warte miliony

Podobnie jak w poprzednich latach jedną z głównych tendencji wskazanych przez OLAF w 2020 r. były oszustwa polegające na manipulowaniu przetargami i procedurą przetargową w celu uzyskania funduszy unijnych. Mechanizmy oszustw często obejmują kilka państw członkowskich UE i wykorzystują złożone systemy prania nielegalnych zysków. W jednym przypadku dotyczącym Rumunii, Włoch, Belgii i Hiszpanii OLAF zalecił odzyskanie 25 mln euro. Pieniądze, które miały być przeznaczone na infrastrukturę drogową, były zamiast tego prane za pośrednictwem wzajemnie powiązanych przedsiębiorstw i płatności za fikcyjne usługi – a zostały głównie przyznane za pośrednictwem koneksji w organach krajowych, które OLAF-owi wydały się podejrzane. Inne przykłady można znaleźć w sprawozdaniu rocznym i dotyczą one nadużyć finansowych ukierunkowanych na badania naukowe, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich i fundusze społeczne. W niektórych przypadkach OLAF ujawnił, w jaki sposób ubiegano się w oszukańczy sposób o środki unijne na podstawie sfałszowanych dokumentów, a wiele z tych przypadków było również związanych z praniem pieniędzy.

Ochrona zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska

Fałszerze dostrzegli duże możliwości działania, kiedy pandemia COVID-19 doprowadziła do nagłego i masowego wzrostu popytu na środki ochrony indywidualnej. OLAF jest na tropie takich nadużyć i od marca 2020 r., zidentyfikował ponad 1 000 podejrzanych podmiotów i pomógł w skonfiskowaniu milionów niezgodnych z normami lub podrobionych przedmiotów związanych z pandemią – w szczególności masek chirurgicznych, ale także środków do dezynfekcji rąk i zestawów do robienia testów. W kontekście ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, na skutek działań OLAF-u i jego partnerów zatrzymano również podrobione produkty spożywcze i napoje, nie dopuszczając ich do konsumentów w UE - przykładowo jedna operacja zakończyła się konfiskowaniem około 1,3 mln litrów podrobionego wina i napojów alkoholowych. W centrum zainteresowania OLAF-u znajdowały się również kwestie związane ze środowiskiem naturalnym, ponieważ oszuści i przemytnicy coraz częściej koncentrują swój model biznesowy na obszarze ochrony środowiska. OLAF uczestniczył w konfiskowaniu nielegalnych pestycydów oraz w zatrzymaniu wielu ton nielegalnych gazów chłodniczych (HFC) poza UE. Jeden 14-tonowy ładunek HFC zajęty dzięki OLAF-owi w 2020 r., gdyby nie został zablokowany, miałby taki sam wpływ na środowisko, jak 38 lotów powrotnych z Amsterdamu do Sydney.

Papierosy i tytoń spoza i wewnątrz UE

Wyroby tytoniowe stanowią dużą część przemycanych lub podrobionych towarów, które każdego roku są przedmiotem działań OLAF-u. W 2020 r. OLAF i jego partnerzy przejęli łącznie prawie 370 mln sztuk przeznaczonych do nielegalnej sprzedaży w UE papierosów, pochodzących spoza jej granic. Jednocześnie OLAF bardzo aktywnie zwalcza fałszerzy, którzy koncentrują się na nielegalnej produkcji papierosów w UE. Trzyletnia operacja obejmująca 10 państw doprowadziła do konfiskaty 95 mln nielegalnych papierosów i 300 ton tytoniu, przy czym zatrzymano ponad 200 osób, a potencjalne straty finansowe oszacowano na 80 mln euro. OLAF uczestniczył również w trzech głównych operacjach dotyczących tytoniu do fajek wodnych, coraz popularniejszego wśród przemysłowców w ciągu ostatnich kilku lat.

Pełny tekst sprawozdania znajduje się [tutaj](#).

Misja, mandat i kompetencje OLAF-u

Misją OLAF-u jest wykrywanie nadużyć dotyczących środków finansowych UE, prowadzenie dochodzeń w takich sprawach i eliminowanie tych nadużyć.

OLAF realizuje swoją misję przez:

- prowadzenie niezależnych dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych i korupcji z udziałem funduszy UE, aby zagwarantować, że pieniądze unijnych podatników zostaną przekazane na projekty, które pomogą stworzyć miejsca pracy i sprzyjają wzrostowi gospodarczemu w Europie;
- przyczynianie się do wzmocnienia zaufania obywateli do instytucji UE dzięki prowadzeniu dochodzeń w sprawie poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE;
- tworzenie solidnej polityki UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

W swojej niezależnej działalności dochodzeniowej OLAF może prowadzić dochodzenia w sprawach dotyczących nadużyć finansowych, korupcji i innych przestępstw naruszających interesy finansowe UE w odniesieniu do:

- wszystkich wydatków UE: główne kategorie wydatków to fundusze strukturalne, polityka rolna i fundusze na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, wydatki bezpośrednie i pomoc zewnętrzna;
- niektórych obszarów dochodów UE – głównie opłat celnych;
- podejrzeń poważnych uchybień ze strony urzędników UE i członków instytucji UE.

Po zakończeniu przez OLAF dochodzenia, zbadanie i podjęcie decyzji w sprawie działań następczych w związku z zaleceniami OLAF-u należy do właściwych organów unijnych i krajowych. Wszystkie związane ze sprawą osoby uznaje się za niewinne do czasu udowodnienia ich winy przed właściwym sądem krajowym lub unijnym.

Więcej informacji

Jana CAPPELLO

Rzecznik

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)

Telefon: +32 2 29 85549

E-mail: olaf-media@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/anti_fraud

[@EUAntiFraud](https://twitter.com/EUAntiFraud)

Chris JONES

Zastępca rzecznika

Europejski Urząd ds. Zwalczania

Nadużyć Finansowych (OLAF)

+32 2 29 91606

olaf-media@ec.europa.eu

http://ec.europa.eu/anti_fraud

[@EUAntiFraud](https://twitter.com/EUAntiFraud)